

TURIZMNING ASOSIY TURLARINING NAZARIYASI VA TAHLILI

Andijon davlat chet tillari instituti

Rasuljanova Muhlisa, Ergasheva

Abstract: This article provides a classification of the main types of tourism, what is the basis for it, as well as additional theories and types.

Key words: Tourism, Public Tourism, Travel, Educational Tourism, Sports Tourism, Economic Tourism, Diplomatic Tourism, Individual Tourism, Cultural Tourism.

Anotatsiya: Ushbu maqolada turizmning asosiy turlarining tasnifi keltirilgan bo'lib, uning asosini nimalar tashkil etish to'g'risida aytib o'tilgan shuningdek, qo'shimcha tarzda nazariyasi va turlarini ham berib o'tilgan.

Kalit so'zlar: Turizm, Ommaviy turizm, Sayohat, Ta'lim turizm, Sport turizm, Iqtisodiy turizm, Diplomatik turizm, Individual turizm, Madaniy turizm.

Kirish

Turizm hammaga ma'lum bo'lgan hodisadir. Har doim sayyoramizni ko'plab sayohatchilar va kashshoflar kesib o'tgan. Ammo yaqinda turizm inson faoliyatining o'ziga xos shakli sifatida paydo bo'ldi. Har birimiz turizmni ozmi-ko'pmi ma'lum bo'lgan soha sifatida tasavvur qilamiz, chunki hammamiz qayergadir sayohat qilganmiz va ta'tilni uydan uzoqda o'tkazganmiz. Turizm nisbatan yosh hodisa bo'lib, uning ildizlari qadimgi davrlarga borib taqaladi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiyasi

“Turizm” degan narsaga nimalar kiradi, degan savolga aniq javob berish mumkinmi? Ba'zilar uchun turizm bosib o'tilmagan yo'llar bilan qoplangan kilometrlar, chodir, olov yonidagi qo'shiqlar bilan bog'liq bo'lsa, boshqalar uchun bu sayohatlar. tarixiy joylar, uchinchi uchun - xorijiy mamlakatlarga sayohat. Va ular hammasi yaxshi, chunki turizm juda xilma-xildir. Turizm turlarining xususiyatlari va xususiyatlari Sayohatlarni tasniflash imkonini beruvchi xususiyat sifatida turizm turlari motivatsion omillardan foydalanish mumkin. Bunday tasniflash bilan odamni sayohatga chiqishga undagan asosiy sababdan kelib chiqish kerak. Motivlar har doim ham aniq belgilanmagan bo'lsa-da, uni boshqarish tizimida turizmning to'rt asosiy turini ko'rsatish mumkin. Dam olish maqsadidagi turizm. Ushbu tur tananing jismoniy yoki psixologik tiklanishi uchun qisqa yoki uzoqroq dam olishdan iborat. Bundan tashqari, ushbu guruhga ham kiradi kurort dam olish, unda tuproq, iqlim va dengiz suvining tabiiy xususiyatlari davolash yoki tiklanish uchun ishlatiladi. Madaniyatni o'rganish maqsadida turizm deganida, chet el madaniyatini bilishga qaratilgan turizm kognitiv va ziyoratga bo'linadi. Ta'lim turizmi tarixiy, madaniy yoki geografik diqqatga sazovor joylarga tashrifni o'z ichiga oladi. Ta'lim maqsadida sayohat qilayotgan turistlarni ko'pincha ular tashrif buyurgan mamlakatlarning ijtimoiy va iqtisodiy aloqalari qiziqtiradi. Ziyorat turizmining maqsadi alohida diniy ahamiyatga ega joylarni ziyorat qilishdir.

Ommaviy turizm. Ommaviy turizm sifatida sayohatlar qarindoshlar, tanishlar, do'stlar (xalqaro terminologiyada do'stlar va qarindoshlarni ziyorat qilish deb ataladi - VFR) ziyorat

qilish, shuningdek, klub turizmi sifatida amalga oshiriladi. Klub turizmi sayohatchilarning guruhlariga ongli ravishda birlashishi bilan ajralib turadi. Guruhlash odamlarni qiziqtiradigan ko'ngilochar yoki sport dasturi mavjud bo'lganda sodir bo'ladi.

Sport turizmi. Sport turizmiga sport tadbirlarida faol qatnashish maqsadidagi sayohatlar, shuningdek passiv xarakterdagi sayohatlar, sport musobaqalarida qatnashish kiradi.

Ba'zan turizmni uning shakllarida ko'rsatish zarurati sayohatning turli muddatlari (uzoq va qisqa sayohatlar) bilan bog'liq holda paydo bo'ladi. Bunday holda, bunday tasniflash uchun asosiy mezon sifatida sayohatda qolish muddati tanlanadi. Agar sayohatlar bunday tashqi mezon bilan ajralib tursa qolish muddati unda bu sayohatlar turizmning turli shakllariga tegishli deyishimiz mumkin. Turizm shakllarini tashqi mezonlarga ko'ra ajratish uchun ko'plab imkoniyatlar mavjud: turistlarning kelib chiqishi bo'yicha; tashkiliy shakl bo'yicha; sayohatda qolish muddati bo'yicha; yoshi bo'yicha; transport vositasida; yil yoki mavsum vaqti bo'yicha. Bir qarashda turizmning shakllari va turlari o'rtasida katta farq yo'qdek tuyulishi mumkin. Ikkala holatda ham sayohatlar asosida guruhlanadi muayyan nuqtai nazarlar. Farqi shundaki, turizm turlari sayohatchilarning motivatsiyasi, ya'ni ichki omillari bilan, turizm shakllari esa tashqi sabab va ta'sirlar bilan farqlanadi, bu esa boshqaruv uchun juda muhimdir. Turistlarning kelib chiqishiga qarab turizm shakllari. Sayohatchilarning kelib chiqishiga ko'ra turizm ichki va xalqaro turlarga bo'linadi. Bunda "kelib chiqishi" so'zi shaxsning millati yoki tug'ilgan joyini emas, balki uning yashash va ish joyini bildiradi. Turizmning tashkil etilishiga qarab shakllari (tashkiliy shakl). Tashkil etish shakllariga ko'ra bir yo'la to'lovli (bir narxda xizmatlar ko'rsatish) va individual turizm bo'linadi. Paket tur - bu standartlashtirilgan, oldindan tashkil etilgan turistik xizmatlar to'plami. Individual tur turistning mustaqil ravishda tashkil etadigan va amalga oshiradigan xususiyatlariga ega. Bunday turlar yakkaxon deb ham ataladi, lekin bu yolg'iz sayohat qilish kerak degani emas, chunki siz oilangiz bilan sayohat qilishingiz mumkin va shu bilan birga sayohat yakkaxon deb ataladi. Tushuncha "individual turizm" ko'pincha kontseptsiyaga qarshi "ommaviy turizm". Ommaviy turizm dastlab ko'p odamlarning turizmida ishtirok etishini anglatardi. Vaqt o'tishi bilan bu tushuncha salbiy ma'noga ega bo'ldi. Hozirgi vaqtda ommaviy turizm, birinchi navbatda, bir martalik turizmning salbiy ta'siri bilan bog'liq, shuning uchun ham tushunchalar individual turizm Va ommaviy turizm turizm shakllarini ishtirokchilar soni bo'yicha ajratish uchun endi mos emas.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Turizmga nisbatan xalqaro bozorda jiddiy o'zgarishlar ro'y bergan bir paytda bozor iqtisodiyotiga kirdik. Dunyo bo'ylab turizm eng muhim iqtisodiy tarmoqlardan biriga aylandi va ba'zi rivojlanayotgan mamlakatlar uchun - ularning mavjudligining asosi (Tailand, Kipr, Malayziya va boshqalar). Turizm hozirda Rossiya va jahon iqtisodiyotining eng dinamik tarmoqlaridan biri hisoblanadi. Turizm ham turizm korxonalari, birinchi navbatda turizm tashkilotchilari va vositachilarining faoliyatidir. bugungi raqam sayyohlik kompaniyalari sezilarli darajada oshdi va qattiq raqobat ularni bozorda o'z o'rinlarini egallashga majbur qiladi. Ayrim mamlakatlar yoki yo'nalishlar bilan shug'ullanadigan firmalar bor, faqat turistlarni qabul qilish uchun ishlaydigan firmalar mavjud. Guruhlar bilan

ishlaydiganlar va individual buyurtma bo'yicha sayohatlarni tashkil etadiganlar bor. Sayohatlarni to'liq tashkil etadigan va boshqa sayyohlik agentliklariga chegirmalar taklif qiladigan turoperatorlar mavjud tayyor marshrutlar, va turoperator va mijoz o'rtasida vositachi vazifasini bajaradigan sayohat agentlari mavjud. Sayyohlik agentliklari turli turlar haqida ma'lumot oladi, ular orasidan mijoz uchun to'g'ri va eng maqbulini tanlaydi.

XULOSA

Bugun biz turizmni XX asrning eng katta hodisasi, hayotimizning barcha sohalariga kirib boradigan va o'zgarib turadigan zamonamizning yorqin hodisalaridan biri sifatida qabul qilyapmiz. dunyo va landshaft. Turizm iqtisodiyotning eng muhim omillaridan biriga aylandi, shuning uchun biz buni nafaqat sayohat yoki ta'til deb bilamiz. Bu tushuncha ancha kengroq va ifodalanadi sayohat paytida odamga hamroh bo'ladigan munosabatlar majmui va aloqalar va hodisalarning birligi. Turizmni rivojlantirishning yuqori sur'atlari, katta miqdordagi valyuta tushumlari iqtisodiyotning turli sohalariga faol ta'sir ko'rsatmoqda, bu esa o'z turizm sanoatining shakllanishiga yordam beradi. Turizm sektori dunyo yalpi milliy mahsulotining qariyb 6 foizini, jahon investitsiyalarining 7 foizini, har 16 -chi ish joyini, jahon iste'mol xarajatlarining 11 foizini tashkil qiladi. Shunday qilib, hozirgi kunda turizm sanoatining jahon iqtisodiyotiga qanday katta ta'sir ko'rsatayotganini sezmaslik mumkin emas. Turizm rivojlanishining hozirgi bosqichining muhim xususiyati va uning tashkiliy shakllarining o'zgarishi sayyohlik biznesiga transport, savdo, sanoat, bank, sug'urta va boshqa kompaniyalarning kirib kelishidir. Xalqaro turistik munosabatlarning jadal rivojlanishi ko'plab xalqaro tashkilotlarning shakllanishiga, xalqaro iqtisodiy munosabatlarning bu sohasini yaxshiroq tashkil etishga yordam berdi. Turizm turlarining har xil tasniflash tamoyillari yoki xususiyatlariga asoslangan har xil tasniflari mavjud. Yuqorida aytib o'tilganidek, turizm turlari har xil asosiy mezonlar asosida aniqlanadi. Shunday qilib, UNWTO "Turizm va bo'sh vaqt haqidagi tezaurus" xalqaro turizm turlarining mohiyatini aks ettiruvchi 200 ga yaqin atamalarni o'z ichiga oladi.

REFERENCES

1. Turizmni tashkil etish: turli maqsadlarda amalga oshiriladigon reaksiya. Turizmning qanday turlari mavjud? Dam olish va hordiq chiqarish maqsadidagi turizm geografiyasi <https://partykidsspb.ru/uz/physics/organizaciya-turizma-otdyh-osushchestvlyaemyi-s-raznymi-celyami-kakie-byvayut.html>.
2. Rekreatsion turizm. – tushunchasi va turlari. “Rekreatsion turizm” toifasini tasnifi va xususiyatlari. 2017,2018 yil
3. Turizmning asosiy tushunchalari. Palgrave Makmillan: NY,2007.p116 <https://asiaspirt.ru/uz/turizmom-nazyvaetsya-smotret-cto-takoe-vidy-turizma-v-drugih-slovaryah/>
4. Senin V.S. Turizmga kirish. M.B.I 1993 <https://hotel-all.ru/uz/africa/rekreacionnyi-turizm-kak-vid-turizma-kontrolnaya-rabota/>
5. Rossiyada turizm: Stat Sat. – M. Rossiya Davlat qo'mitasi, 2000.164p.

6. Tabiiy dam olish turizmi Reaksion turizm ishini nazorat qilish <https://btet.ru/uz/citizenship-of-the-russian-federation/prirodno-rekreacionnyi-turizm-kontrolnaya-rabota-rekreacionnyi-turizm/>
7. Ekskursiya amal qilmaydigan turizm turlari turizm va ochiq havoda faoliyatning oddi, murakkab, ekstremal turlari va xususiyatlari <https://ishvetsov.ru/uz/vid-turizma-gde-ekskursiya-ne-primenyaetsya-prostye-slozhnye/>